

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - הטרקטור בארגז החול

מאת: מאיר שלו
איורים: יוסי אבולעפיה
הוצאה: עם עובד
קבוצת גיל: גנים צעירים

קריאה

עיינו באיורים יחד

הטרקטור ודוד אהרן עובדים יחד את האדמה: הם מובילים, מכסחים, חורשים, משדדים, מזבלים, קוצרים וגוררים. בשפה העברית יש מילים רבות כל כך לתיאור עבודות השדה! אפשר לעיין יחד באיורים בספר ולנסות לזהות איזו פעולה מתבצעת בכל תמונה.

שיחה

שוחחו על הדוד אהרן

כדאי להתבונן בפניו של הדוד אהרן. האם נראָה לכם כי הוא אוהב את עבודתו? מה יכול להיות מהנה עבורו? אילו הזמין אֶתכם הדוד אהרן להצטרף אליו איזו עבודה הייתם רוצים לעשות אֶתו, ומדוע?

בְּלִי

עשייה עם סבא וסבתא

תוכלו להזמין סבא, סבתא או ידיד מבוגר לעשות עם ילדיכם דבר שניסיון החיים והידע שצברו באים בו לידי ביטוי. למשל: לבשל, ליצור או לבנות יחד, ללמוד שיר או כמה מילים בשפה זרה, לשתול צמח ועוד

בְּלִי

העניקו ייעוד חדש לחפצים ישנים!

הטרקטור האדום עבר כמה "גלגולים": הוא עבד את האדמה, היה צעצוע לילדי הגן, ולבסוף הוביל את הילדים לביקורים בשדות. האם יש לכם כלי או חפץ שאינו שימושי עוד? יחד תוכלו להמציא לו ייעוד חדש (קערה סדוקה יכולה לשמש עציץ, בגדים ישנים יכולים לשמש תחפושת?)

בְּלִי

בנו טרקטור מחומרים ממוחזרים!

תוכלו לבנות יחד טרקטור צעצוע מחומרים שנמצאים בבית: גילי קרטון, פקקים של בקבוקים, קופסאות ישנות ועוד. אפשר לצבוע אותו בצבע המתאים ביותר לטרקטור ולצאת איתו לעבודה!

בְּלִי

והדרת פני זקן

"מפני שיבה תקום והדרת פני זקן" (ויקרא י"ט, ל"ב). התורה מלמדת כמה חשוב לנהוג בהדר וכבוד באדם זקן. דרך אחת להתייחס בכבוד כלפי אדם מבוגר היא לקום לכבודו. כדאי לשוחח עם הילדים: למה חשוב לקום שביל אדם זקן? באילו דרכים נוספות אפשר לכבד אנשים מבוגרים?

שיחה

"זה קנה חכמה"

זקנים הם מי שהתברכו בשנות חיים רבות. לפעמים גופם נחלש, אבל יש להם הרבה נסיון וחכמה. חז"ל אמרו: מה הוא זקן? ראשי תיבות "זה קנה חכמה". (תלמוד בבלי, קידושין ל"ב, ב). האדם הזקן לא קנה את חכמתו בכסף. אפשר לשאול את הילדים: כיצד לדעתם הוא "קנה" את חכמתו?

מערה

סבא וסבתא בגן הילדים

כיצד אתם מציינים את יום המשפחה בגן? בעקבות הסיפור תוכלו להרחיב את הפעילות ולציין יום סבים וסבתות בגן. אפשר להזמין את האורחים לספר על ילדותם, להביא חפצים או משחקים של פעם, לערוך פעילות משותפת עם הילדים וכו', להקריא ספרים לילדים.

פלאי

שיתוף תוצרים

בהצעות להורים הצענו למשפחות להזמין את סבא, סבתא או מכר מבוגר ולעשות עם הילדים דבר בו ניסיון החיים והידע שלהם באים לידי ביטוי. למשל: לבשל, ליצור או לבנות יחד, ללמוד שיר או כמה מילים בשפה זרה וכד'. אפשר לבקש מההורים לשלוח עם ילדיהם תוצרים או צילומים של הפעילות המשותפת.

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

היכרות עם המתנדבים בגן

לגנים רבים מגיעים מתנדבים, אם במסגרת תכנית זהב בגן, אם באופן פרטני. הסיפור מעניק הזדמנות להכיר את נסיון החיים של המתנדבים הללו ולהוקיר להם לדוגמא: "תַּפְאֶרֶת בְּחוּרִים פְּחִים; וְהִדָּר זְקֵנִים שְׂיִבָּה" (משלי כ':29) "והדרת פני זקן" (ויקרא יט:לב) "עֲטֹרַת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם" (משלי י"ז:6)

תערוכת כרזות

אפשר לבחור פתגם ולהכין תערוכת כרזות בנושא הזקנה והיחס לזקנים. ניתן לתת את הכרזות כמתנה לסבא או סבתא, דוד ודודה.

לצאת החופצה

ביקור בבית אבות

האם יש בסביבתכם בית אבות או מועדון לגיל הזהב? גנים רבים פיתחו מערכות יחסים של קבלה ונתינה עם מוסדות וארגונים בקהילה. אם מתאים, הילדים יכולים להציג בפני הקבוצה את הסיפור "הטרקטור בארגז החול", לשיר איתם שירים, ולהמשיך לפתח את הקשר לאורך השנה.

שירים על עבודת האדמה

"עוֹבֵד אֲדָמְתוֹ יִשְׁבַּע לָחֶם" ערך עבודת האדמה באתר "זמרשת" יש שפע של שירים הקשורים לעבודת האדמה וחוויות של החלוצים, אותם תוכלו ללמד את הילדים ולשיר ביחד. לדוגמא: "פה בארץ חמדת אבות" <http://zemer.co.il/song.asp?id=150> מי יבנה בית בתל אביב <http://www.zemereshet.co.il/song.asp?id=368> שורו הביטו וראו <http://zemer.co.il/song.asp?id=134>

הרבה מלים - הרבה פעולות בשדה

הסיפור מתרחש ביישוב חקלאי. איפה מתגוררים ילדי הגן שלך? האם הם גרים במושב או קיבוץ, בעיר גדולה או ביישוב קטן? אפשר להשוות את הנוף והעיסוקים בסיפור עם אלה המוכרים לילדים. הטרקטור ודוד אהרן עובדים בכל מיני עבודות בשדה. הם מובילים, מכסחים, חורשים, משדדים, מזבלים, קוצרים, גוררים. לכל פעולה

מילה מיוחדת. אפשר להכין פינות חקר בנושא עבודת השדה: סוגים של מכונות חקלאיות, מנוע ☒ איך מטפלים בו , סדר פעולות של תהליך בשדה ☒ מזריעה עד קציר.

משחק

תזמורת של מכונות

"פק פק פק" הקולות שמשמיע הטרקטור של הדוד אהרון הם חלק חביב בהקראת הסיפור. האם יש לכם ספרים נוספים בספריית הגן, בהם יש קולות מיוחדים? זו הזדמנות להשוות בין הספרים השונים. אפשר לחגוג את צלילי הסיפורים, ולהקים תזמורת של קולות עבודה! כל קבוצת ילדים תקבל קול ותנועה. על-פי "ניצוח" הגנת, מצטרף כל קול אל התזמורת.

העשרה

היכרות עם מלכה האס

"☒ לקחו את הטרקטור הישן ושלחו אותו לגן הילדים? איזה בושה." האמנם? הסיפור מניח כי לא נאה להפוך טרקטור ישן לצעצוע ילדים, אך להרבה גנים יש חצר גרוטאות. אפשר לקרוא יותר על חצר הגרוטאות ותורתה החינוכית של מלכה האס באתר הקיבוצים ☒

ובסרטון http://www.kibbutz.org.il/itonut/2009/dafyarok/090122_malka_has.htm ,

ויטיוב: <http://www.youtube.com/watch?v=nk2C5Y6DcrE>

לצאת החוצה

חוויות מהשטח

לאה לוי גן תל"י "אקסודוס": קראנו את הספר ביחד ושיתפנו את הילדים בדיון מה זה אומר? "והדרת פני זקן". הזמנו לגן סבא וסבתא של ילדים שיספרו לנו במה הם עבדו כשהיו צעירים ומה הם אהבו לעשות במיוחד. הם גם סיפרו לנו על היחס של הנכדים כלפיהם בהמשך הכנו לכבודם ציורים ולמדנו על כיבוד הורים ומבוגרים. דליה גלרון גן חמניות נצרת עלית: יש לנו "סב גן" ☒ מאוד אהוב על הילדים. הוא חלק בלתי נפרד מהגן, הוא תורם רבות לגן, והגן תורם לו, אנו חוגגים לו יום הולדת ומכבדים אותו. סיגלית שור גן אביטל בגלבו: בעקבות הסיפור הלכנו לטייל ברחבי המושב וחיפשנו סוגים שונים של טרקטורים והתוודענו להמונים וגם הזמנו לבית של אחד הילדים ולהם יש מבחר של סוגי טרקטורים , כשהגענו לגן הילדים ציירו וניסו לצייר

את הטרקטור שלהם. חלי שורגי גן צלף נצרת עילית: לקראת חג השבועות, שוחחנו על החיטה והירקות והפירות. ביקשתי מהילדים לצייר או לכתוב בבית את תהליך הצמיחה של החיטה או הירקות מהזרע ועד הצלחת שלנו. הילדים כתבו וציירו, כל אחד בדרכו המיוחדת, והסבירו לילדים האחרים את התהליך מהזרע ועד לפרי או מזרע החיטה עד לאפיית הלחם. אסתר חממי גן תל"י קרית גת: צבענו צמיגים בחצר, היה כיף! סמדר בן אברהם גן תל"י אשקלון: הספר התחבר לנו לחג השבועות, לקציר ולתכונה המרובה סביב הקציר. אמא שעובדת במושב הזמינה אותנו להגיע לשדה החיטים והילדים התנסו בחוויית הקציר. שוחחנו על כלי הקציר של ימינו ובמקום הדגימו לנו את הכלים הישנים שדרשו הרבה מאמץ בזמן הקציר. גלית בן ציון גן תלמים רשת תל"י ההורים התבקשו יחד עם הילדים להכין טרקטורים משימוש חוזר של חומרים והתוצרים הוצגו בגן, לאחר מכן ערכנו בחירות בטרקטור הכי מוצלח לפי קריטריונים שבנינו יחד עם הילדים והטרקטור הכי מוצלח נלקח למשרדי העירייה. רונית אליהו גן טיפולי "אור" בעפולה: כל אחד ואחד מהילדים הקריא את הסיפור לכלל קבוצת הילדים במפגש צהריים. גננות בנצרת עילית ערכו פעילות בשיתוף עם "עולמות" לכלל הילדים וההורים המשתתפים בתכנית, הילדים צפו והשתתפו ב"שעת סיפור" וההורים שמעו במקביל הרצאה על חשיבות הקריאה לילדים ועל הספר, ואח"כ קבלת שבת חגיגית לכולם. אורלי ברזק גן אלון יזרעאל גלבוע : את הפעילות עם הספר עשיתי בשבוע הספר. השנה התמקדנו בסופר מאיר שלו וערכנו הכרות מעמיקה עם ספריו והקשר בין הסופר למאייר (יוסי אבולעפיה).

דליה גלרון גן חמניות נצרת עילית: יש לנו "סב גן" מאוד אהוב על הילדים. הוא חלק בלתי נפרד מהגן, הוא תורם רבות לגן, והגן תורם לו, אנו חוגגים לו יום הולדת ומכבדים אותו.

סיגלית שור גן אביטל בגלבוע: בעקבות הסיפור הלכנו לטייל ברחבי המושב וחיפשנו סוגים שונים של טרקטורים והתוודענו להמונים וגם הזמנו לבית של אחד הילדים ולהם יש מבחר של סוגי טרקטורים, כשהגענו לגן הילדים ציירו וניסו לצייר את הטרקטור שלהם.

חלי שורגי גן צלף נצרת עילית: לקראת חג השבועות, שוחחנו על החיטה והירקות והפירות. ביקשתי מהילדים לצייר או לכתוב בבית את תהליך הצמיחה של החיטה או הירקות מהזרע ועד הצלחת שלנו. הילדים כתבו וציירו, כל אחד בדרכו המיוחדת, והסבירו לילדים האחרים את התהליך מהזרע ועד לפרי או מזרע החיטה עד לאפיית הלחם.

אסתר חממי גן תל"י קרית גת: צבענו צמיגים בחצר, היה כיף!

סמדר בן אברהם גן תל"י אשקלון: הספר התחבר לנו לחג השבועות, לקציר ולתכונה המרובה סביב הקציר. אמא שעובדת במושב הזמינה אותנו להגיע לשדה החיטים והילדים התנסו בחוויית הקציר. שוחחנו על כלי הקציר של ימינו ובמקום הדגימו לנו את הכלים הישנים שדרשו הרבה מאמץ בזמן הקציר.

גלית בן ציון גן תלמים רשת תל"י ההורים התבקשו יחד עם הילדים להכין טרקטורים משימוש חוזר של חומרים והתוצרים הוצגו בגן, לאחר מכן ערכנו בחירות בטרקטור הכי מוצלח לפי קריטריונים שבנינו יחד עם הילדים והטרקטור הכי מוצלח נלקח למשרדי העירייה.

רונית אליהו גן טיפולי "אור" בעפולה: כל אחד ואחד מהילדים הקריא את הסיפור לכלל קבוצת הילדים במפגש צהריים.

גננות בנצרת עילית ערכו פעילות בשיתוף עם "עולמות" לכלל הילדים וההורים המשתתפים בתכנית, הילדים צפו והשתתפו ב"שעת סיפור" וההורים שמעו במקביל הרצאה על חשיבות הקריאה לילדים ועל הספר, ואח"כ קבלת שבת חגיגית לכולם.

אורלי ברזק גן אלון ² יזרעאל גלבוע : את הפעילות עם הספר עשיתי בשבוע הספר. השנה התמקדנו בסופר מאיר שלו וערכנו הכרות מעמיקה עם ספריו והקשר בין הסופר למאייר (יוסי אבולעפיה).

מאיר שלו והטרקטור הגיעו לגן נרקיס-וראייטי בירושלים! וכך כתבה הגנת שירה: "בשבועות האחרונים עסקנו בנושא הספר לכבוד חודש הקריאה. עסקנו בעיקר ביצירות של מאיר שלו ובספר שספריית פיג'מה חילקה 'הטרקטור בארגז החול'. הסופר מאיר שלו שמע על העשייה שלנו בגן והחליט לבוא לבקר. "רצינו לחלוק את החוויה עם השכנים שלנו אז הזמנו את הגן השכן ואת הדיור המוגן באזורנו. מאיר שלו סיפר לנו על עצמו, על הסיפורים שמאחורי הסיפורים, והקריא לנו את הסיפור כמו שרק הוא יודע. אחרי המפגש ישבנו לסדנה משותפת של הכנת ספרונים אישיים של יחד עם המבוגרים הנחמדים שעזרו לילדי הגנים. תודה לכם ספריית פיג'מה שאתם חושפים אותנו כל פעם לספרים חדשים".

---

www.pjrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה